

رشد ۳۱درصدی توزیع روغن موتور در سال جاری

توزیع و تولید روغن موتور در شش ماه ابتدای سال جاری نسبت به مدت مشابه در سال گذشته، با رشد همراه بوده است. به گزارش مرکز روابط عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت، توزیع و تولید روغن موتور در شش ماهه اول سال جاری نسبت به مدت مشابه در سال قبل، ۳۱ درصد رشد داشته و از ۱۵۷ میلیون لیتر به ۲۰۶ میلیون لیتر افزایش یافته است. در میان شرکت‌های تولیدکننده روغن موتور، بیشترین رشد توزیع را شرکت نفت ایرانول با ۴۹درصد داشته و پس از آن شرکت‌های نفت پارس و سپاهان بوده‌اند که به ترتیب ۳۸ و ۱۶ درصد رشد را تجربه کرده‌اند.

دوشنبه ● ۳۰ مهر ۱۳۹۷ ● شماره صد و هفتاد و چهار

۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

«آتیه‌نو» وضع اشتغال و بیکاری دهه پر تراکم جمعیتی کشور و مولفه‌های حاکم بر روند بیمه‌پردازی آن‌ها را بررسی می‌کند

یک‌سوم شاغلان کشور دهه‌شصتی‌اند

به‌تازگی مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی آمارهای تامل‌برانگیزی در باره‌نقش و جایگاه متولدان دهه‌شصت در بازار کار کشور منتشر کرده است. افرادی که هم‌اینک در رده سنی ۲۷ تا ۳۷ سال، یک‌سوم جمعیت در سن اشتغال کشور را تشکیل می‌دهند، اما سهمشان از بازار کار با میزان مشارکت اقتصادی و توانمندی‌های بالقوه‌شان متناسب نیست. بررسی‌های «آتیه‌نو» نشان می‌دهد دهه شصتی‌ها بیشترین مشارکت در پرداخت حق بیمه را داشته و تمایل فراوانی نیز به استفاده از مزایای بیمه‌ای داشته‌اند. این موضوعی است که کمتر در تحلیل‌های مربوط به بازار کار به آن اعتنایی شده است. در گزارش پیش رو می‌کوشیم خط مشترکی میان مشارکت اقتصادی و دغدغه‌های بیمه‌ای متولدان دهه شصت ترسیم کنیم و سپس به تحلیل الگوهای حاکم بر رفتارهای این گروه بپردازیم.

■ سهم دهه شصتی‌ها از اشتغال

انکای گزارش وزارت کار بر تحلیل و داده‌سنجی نتایج حاصل از سرشماری عمومی نفوس و مسکن است که در سال ۹۵ اجرا شده است. بر مبنای آمارهای به ثبت رسیده از این سرشماری، شمار متولدان دهه شصت حدود ۱۷ میلیون نفر و معادل ۲۱درصد از جمعیت کل کشور است. گزارش وزارت کار، مجموع شاغلان کشور را ۲۱میلیون و ۶۷۰هزار نفر اعلام کرده که حدود ۷ میلیون و ۴۶۶ هزار نفر از آن‌ها متولدان دهه شصت هستند. به عبارت دیگر، نسبت شاغلان دهه ۶۰ به کل جمعیت در سن کار کشور، حدود ۳۳ درصد است. بررسی آمارهای به ثبت رسیده از هارمونی جمعیتی کشور، نشان می‌دهد، بیش از نیمی از بیکاران کشور متولدان دهه ۶۰ هستند. از مجموع ۳میلیون و ۲۵۸ هزار نفر بیکار ثبت شده تا سال ۹۵، یک میلیون و ۷۳۴ هزار نفر افرادی هستند که در دهه شصت متولد شده‌اند. از نظر نسبت، بیکاران دهه شصتی، ۵۲/۲ درصد کل بیکاران کشور را تشکیل می‌دهند.

■ مشارکت بالای اقتصادی و تبعیض

یکی از نکات قابل توجه در گزارش وزارت کار، قاعده‌مند نبودن نرخ مشارکت اقتصادی دهه شصتی‌هاست. براساس آمارها، با آنکه نرخ مشارکت اقتصادی برای کل جمعیت کشور حدود ۳۹درصد بوده، اما ۵۵درصد متولدان در سن کار دهه شصتی میل به مشارکت اقتصادی از خود نشان داده‌اند. این بدان معناست که جمعیت در محدوده سنی ۲۷ تا ۳۷ سال در مقایسه با سایر گروه‌های سنی، کوشش بیشتری برای دستیابی به کار از خود نشان داده‌اند. آن طور که داده‌ها می‌گویند، حدود ۸۱درصد از جمعیت فعال این دهه در یافتن شغل موفق بوده‌اند و تنها ۱۹درصد به‌رغم داشتن تمایل برای کار کردن، نتوانسته‌اند شغل مناسبی پیدا کنند. موضوع زمانی جالب‌تر می‌شود که به اختلاف اشتغال و بیکاری کل جمعیت فعال دهه شصت و تفکیک جنسیتی توجه کنیم. در واقع به‌واسطه نبود بسترها و زیرساخت‌های مناسب یا وجود تبعیض یا مسائل فرهنگی و نگرشی، بسیاری از متولدان دهه شصت به‌خصوص زنان، هنوز یا به بازار کار ورود پیدا نکرده‌اند یا به ناچار بازار کار را ترک کرده‌اند. آمارها حاکی از آن است که از جمعیت ۷میلیون و ۵۰۳ هزار نفری غیرفعال دهه شصتی، حدود ۷۷درصدشان خانه‌دار هستند. از سوی دیگر، برابر آمارها نرخ مشارکت مردان حدود

۸۸درصد است، اما این شاخص برای زنان یک‌چهارم این رقم، یعنی ۲۱درصد است. این اختلاف‌های معنادار به‌وضوح نشان می‌دهد بازار کار مطلوبیت کمتری برای زنان دارد. مسئله زمانی جالب‌تر می‌شود که بدانیم ۸۷درصد غیرفعالان خانه‌دار دهه شصتی زن هستند که یا به دلیل تبعیض‌های جنسیتی یا مسائل و موانع فرهنگی و اجتماعی شرایط را برای ایفای نقش اقتصادی خود مهیا ندیده‌اند. گو اینکه در آینه آمارهای وزارت کار، نرخ بیکاری در بین مردان متولد دهه ۶۰ رقمی معادل ۱۵/۷ درصد است، اما این نرخ در میان زنان به بیش از دو برابر یعنی معادل ۳۲/۷ درصد رسیده است.

■ **۶۳درصد دهه شصتی‌ها زیر پوشش تأمین اجتماعی** اگر محاسبات مربوط به اشتغال و بیکاری متولدان دهه شصت را از نظر بیمه‌ای و انتخاب‌های افراد برای برخورداری از مزایای بیمه‌ای و درمانی بررسی کنیم، موضوع روشن‌تر می‌شود. مطابق داده‌های سازمان تأمین اجتماعی، تعداد کل بیمه‌شدگان فعال این سازمان در سال ۹۵، تعداد ۱۱۳ میلیون نفر بوده که برحسب سن، بیشترین تعداد بیمه‌شدگان به گروه سنی ۲۵-۳۴ سال تعلق داشته که تعدادشان بالغ بر ۴ میلیون و ۷۰۳ هزار نفر است. از این نظر می‌توان گفت دهه شصتی‌ها بیشترین نقش را در تأمین منابع حاصل از وصول حق بیمه در تأمین اجتماعی دارند و این رقم حتی از سایر گروه‌های سنی مخاطب این سازمان هم بیشتر است. برای نمونه، گروه سنی ۳۵ تا ۳۹ سال ۱۹/۵۶ درصد و ۴۰ تا ۴۴ ساله‌ها ۱۴/۴۱ درصد بیمه‌شدگان را تشکیل می‌دهند. به عبارت دیگر، ۷ میلیون و ۴۶۶ هزار نفر شاغل دهه شصتی، ۶۳درصد زیر چتر بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی قرار دارند. جالب این است که از نظر جنسیتی زنان دهه شصتی تعهد بیشتری برای بیمه‌پردازی در مقایسه با مردان داشته‌اند. مطابق آمارها، ۴۱/۱۷ درصد زنان

زاویه نگاه

مطابق آمارها، ۴۱/۱۷ درصد زنان بیمه‌پرداز تأمین اجتماعی متولد دهه ۶۰ بوده‌اند و این بالاترین میزان مشارکت در میان زنان در گروه‌های سنی است. گرچه از نظر تعداد، سهم مردان بیمه‌پرداز از زنان بالاتر است، نسبت مشارکت بیمه‌ای در میان زنان متولد دهه شصت، ۷ درصد از سهم مربوط به مردان بالاتر است.

کتی‌نو | ۰۷

● یادداشت ●

● حمید حاج‌اسماعیلی ●

ضرورت توجه به آمارهای بخشی در پایش بیکاری

اگر بخواهیم این موضوع را تحلیل کنیم که چرا حضور دهه شصتی‌ها در بازار بیکاری و اشتغال کشور برجسته است، باید به این مسئله توجه کرد که نرخ بیکاری جوانان در کشور ما مانند بسیاری از کشورهای دیگر بالاست. دهه شصتی‌ها نیز مجموعه‌ای از گروه‌های سنی هستند که تقریباً در زمره جوانان قرار می‌گیرند، بنابراین مسئله بیش از اینکه مربوط به دهه شصتی‌ها باشد، مربوط به معضل نبود ظرفیت‌های اشتغال و عقب‌ماندگی سیاست‌های توسعه بازار کار است که بحران بیکاری را به گروه‌های سنی مختلف به‌ویژه گروه‌های سنی جوان که همیشه تمایل بیشتری به اشتغال داشته‌اند تسری داده است. در دو، سه دهه اخیر نتوانسته‌ایم برای اشتغال برنامه‌ریزی‌های درست انجام دهیم و این تا حدود زیادی ناشی از این است که ما فراموش کرده‌ایم ظرفیت‌های اشتغال اکثرادر بخش خصوصی واقعی ایجاد می‌شوند. به هر حال ظرفیت‌هایی که دولت در بخش دولتی برای اشتغال ایجاد می‌کند، بسیار محدود است و اگر این مسئله را با سیل عظیم کارجویانی که سالانه نیز بر تعداد آن‌ها افزوده می‌شود، مقایسه کنیم، متوجه می‌شویم که امکان جست‌وجوی ظرفیت‌ها در بخش دولتی وجود ندارد. مشکل ازدیاد بیکاری در میان دهه شصتی‌ها در درجه اول به‌نود طرح‌های منطقی و کارشناسی برای اشتغال‌زایی و بیش از آن به جهت‌دهی‌های نادرست اقتصادی در کشور برمی‌گردد که علاوه بر اینکه به بخش خصوصی واقعی برای خلق شغل یاری نرسانده، در تغییر جهت حرکت اقتصاد از خدمات‌محوری به تولیدمحوری نیز ناتوان بوده است. نکته دیگر، ناهمخوانی آمارهای مربوط به بیکاران و شاغلان با واقعیت‌های اساسی بازار کار است. یکی از بزرگ‌ترین اختلافات نیز درباره میزان مشارکت زنان است. واقعیت این است که شرایط بازار کار ایران با گذشته بسیار تفاوت کرده و این به دلیل تغییر نگاه‌ها به اشتغال زنان است. امروزه دیگر نگاه‌سننی به اشتغال تقریباً از درجه اعتبار ساقط شده و زنان که عمدتاً تحصیل کرده و دارای مهارت هستند، به دلایل متعدد مایل به مشارکت اقتصادی هم‌پای مردان هستند. این سوال پیش می‌آید چه تعداد از زنان بهره‌مند از مهارت و تحصیل که بنا به آمارها تعدادشان در میان دهه شصتی‌ها هم زیاد است، موفق به حضور در آمارهای رسمی می‌شوند و آیا باید از آن‌ها به‌عنوان گروه‌های غیرفعال یاد کرد. تصور ما این است که ۹۰درصد زنان تحصیل کرده خواهان داشتن رسته و پرسنیز شغلی و داشتن استقلال مالی هستند، اما شرایط برای حضور آن‌ها چندان مساعد نیست و از طرفی در آمارها نیز ارزیابی درستی در این رابطه صورت نمی‌گیرد. یکی از راه‌های اثبات این گزاره، مینا قراردادن آمارها و اطلاعاتی است که سازمان تأمین اجتماعی بر اساس فرمول‌های سازمان بین‌المللی کار، درباره بیمه‌شدگان خود منتشر می‌کند. آمارهای سازمان تأمین اجتماعی تخصصی و بخشی هستند، بنابراین مرجعی اساسی برای ترسیم نمودار اشتغال و بیکاری کشور است. بحث ما این است که باید از آمارها در پایش داده‌های کلان‌تر مانند سرشماری‌های نفوس و مسکن استفاده کرد و چه بسا اگر این کار صورت می‌گرفت، واقعیت‌های ملموس بیکاری و اشتغال بهتر درک می‌شد. اما اینکه دهه شصتی‌ها به‌خصوص زنان در ورودی‌های تأمین اجتماعی نمود بیشتری دارند، کاملاً مشخص است. جامعه ما به لحاظ اقتصادی، خدمات‌محور است و افرادی هم که در بازار کار حضور می‌یابند، بیشتر در این بخش مشغول به کار شده و در زمره بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی قرار می‌گیرند. به‌صورت طبیعی باید این طور تلقی کنیم که چون نرخ اشتغال در بخش خدمات بالاست، به طور طبیعی تعداد مزد و حقوق‌بگیران و کسانی که با رباب‌رجوع سروکار دارند، به‌ویژه در میان زنان بالاتر می‌رود. بنابراین، اگر می‌خواهیم معضلات بازار کار را برای اقشار و گروه‌های مختلف و از جمله دهه شصتی‌ها حل کنیم، باید نگاه‌مان در درجه اول غیرجنسیتی باشد و استفاده از آمارهای بخشی را نیز از نظر دور نگذاریم.

کارشناس بازار کار

بوده، اما برعکس گروه دوم که هرچه مسن‌تر می‌شوند، میزان مشارکت بیمه‌ای آن‌ها بیشتر می‌شود. در میان زنان این روند تقریباً حالتی برعکس دارد. سابقه پرداخت سنوات حق بیمه نیز در میان گروه‌های سنی نشان می‌دهد که اکثر بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی که سابقه‌ای ۱۰ سال و کمتر دارند، متولدان دهه شصت هستند. آمار و اطلاعات مربوط به سابقه پرداخت حق بیمه‌ها در تأمین اجتماعی بدین صورت است که ۶۷/۰۹درصد از بیمه‌شدگان فعال این سازمان سابقه‌ای برابر یا کمتر از ۱۰ سال دارند. سابقه ۲۶/۸۴درصد به ۱۰ تا ۲۰ سال می‌رسد و ۶/۰۷درصد دارای بیش از ۲۰ سال سابقه هستند. متوسط سابقه محاسبه‌شده در سال مینا نیز برابر ۸/۳۳ سال اعلام شده است. بررسی داده‌های استخراج شده از گزارش دفتر آمار و محاسبات تأمین اجتماعی نشان می‌دهد، بیشترین تعداد بیمه‌شدگان دارای سابقه برابر یا کمتر از ۱۰ سال به گروه سنی ۲۵-۳۴ سال تعلق دارد که ۵۰/۲۵ درصد بیمه‌شدگان فعال تأمین اجتماعی را تشکیل می‌دهند. از نظر جنسیتی نیز ۶۳/۵ درصد مردان و ۸۱/۸۱درصد زنان در مجموع سابقه پرداختی کمتر یا برابر ۱۰ سال دارند.

■ خط مشترک بیمه و اشتغال و چند نکته

بررسی آمارهای استخراج شده از هارمونی جمعیت کشور در بخش منابع انسانی نشان می‌دهد با اینکه دهه شصتی‌های در رده سنی ۲۵ تا ۳۴ سال، یک‌پنجم جمعیت کشور را تشکیل داده‌اند، اما سهم‌بری چندان از بازار اشتغال کشور ندارند و حدود نیمی از آن‌ها نیز بیکارند. جمعیتی با نرخ سواد ۹۷ درصد که تصویرگر نیرویی عظیم اقتصادی و اجتماعی هستند، اما حالا آمارها نشان می‌دهد متولدان پرتراکم‌ترین دوران جمعیتی کشور در رقابت با دیگر مولفه‌های شناخته شده بازار کار و اشتغال، شانس چندان برای یافتن شغل نداشته‌اند. در حقیقت تورم جمعیتی دهه مذکور تناسبی با واقعیت‌های اقتصادی و شرایط بازار اشتغال کشور ندارد و بسیاری از فعالان این رده سنی تا بدین‌جا که معضلات ساختاری بازار یا ارزش‌های تحمیلی، اجازه داده حضور خود را در بازار کار حفظ کرده‌اند. نکته دوم این است که در همین افراد در گروه‌های سنی ۲۷ تا ۳۷ سال با دید نسبتاً بازاری نسبت به مسائل رفاهی و حمایتی برخورد کرده‌اند و تا جای ممکن به دغدغه‌های بیمه‌ای خود پاسخ داده‌اند. این نشان می‌دهد با گذشت زمان، مطالبات و خواسته‌های نسل مذکور در دو حوزه اشتغال و مسائل رفاهی و تأمین اجتماعی به‌تدریج هم‌راستا شده است. خط مشترک آمارهای مربوط به اشتغال و بیکاری متولدان دهه شصت و داده‌های مربوط به پوشش بیمه‌ای، این است که شرایط اشتغالی باعث شده افراد خود را موظف به پرداخت حق بیمه کنند و به خواست و مطالبه رفاهی توجه کافی نشان دهند. نکته دیگر اینکه به موازات گسترش شاخص‌هایی نظیر سواد و تحصیلات دانشگاهی که در میان جمعیت در سن کار متولد دهه شصت بالاترین رقم است، سطح دغدغه‌مندی افراد به پرداخت حق بیمه و استفاده از مزایای بلندمدت و کوتاه‌مدت تأمین اجتماعی نیز بالاتر می‌رود. نکته دیگر نیز از این قرار است که در انتخاب‌های اشتغالی و رفاهی افراد در سن کار متولد دهه شصت، واقعیت‌های بازار کار و موانع فرهنگی و اجتماعی که اثرات خود را به‌صورت تبعیض یا اختلاف میان مشارکت زن و مرد نشان می‌دهد، وزن و قدرت اثرگذاری دارد.

بسته‌های حمایتی دولت از اقشار و گروه‌های آسیب‌پذیر این هفته نهایی می‌شود

حقوق‌های زیر سه‌میلیون تومان بسته حمایتی می‌گیرند

گفت که رئیس‌جمهور به افزایش حقوق کارمندان دولت چراغ سبز نشان داده است. در همین حال، جمشید عدالتیان، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران نیز خبر داد دولت بسته‌ای ۳۴هزار میلیارد تومانی برای صنایع در نظر گرفته تا کمی از فشار وارد شده بر تولیدکنندگان کاسته شود. درباره کارگران و بازنشستگان نیز سرپرست وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفته تمام کسانی که درآمد ماهانه آن‌ها زیر سه میلیون تومان باشد، از بسته‌های حمایتی برخوردار می‌شوند. انوشیروان محسنی‌بندی در حاشیه جشنواره شهید رجایی،

گویا دولت هنوز درباره ماهیت، میزان و نحوه توزیع بسته‌ها به جمع‌بندی نرسیده است. تاخیری چند هفته‌ای که البته بی‌فایده هم نبوده است. از اظهارنظرها چنین برمی‌آید که دولت ابتدا می‌خواهد تکلیف تولیدکننده‌ها و کارمندان خود را در قبال سیاست‌های حمایتی اش روشن کند و بعد سراغ کارگران و بازنشسته‌ها و دیگر گروه‌های آسیب‌پذیر برود. اواخر هفته گذشته چندین خبر درباره آخرین اقدامات دولت برای توزیع بسته‌های حمایتی در رسانه‌ها منتشر شد. نخست اینکه جمشید انصاری، رئیس سازمان امور استخدامی کشور

بسته حمایتی دولت برای توزیع میان اقشار آسیب‌پذیر، این هفته تعیین تکلیف می‌شود. بسته‌ای که با تحولات و نوسانات اخیر ارزی و مشکلاتی که در حوزه تولید و وضع معیشتی اقشار مزد و حقوق‌بگیر ایجاد کرد، بر سر زبان‌ها افتاد و چند ماهی است دولت را سخت مشغول کرده تا با توزیع بسته‌های حمایتی، دست تولیدکنندگان را بگیرد و از طرفی به ترمیم حقوق کارگران، کارمندان و بازنشستگان و مستمری‌بگیران نیز بپردازد. به‌رغم اینکه دولتی‌ها و نمایندگان مجلس هر روز درباره بسته‌های حمایتی صحبت می‌کنند،